

Remissvar

Datum
2026-05-12
Dnr
2026-00416-3
Handläggare
Sanna Kyhlbäck

Ert datum
2026-02-25
Er beteckning
Ju2026/00079

Justitiedepartementet
Enheten för demokrati och val
103 33 Stockholm

710 miljoner skäl till reformer (SOU 2026:2)

Statskontoret kommenterar i detta remissvar de förslag som har betydelse utifrån ett förvaltnings- och styrningsperspektiv. Statskontoret lämnar inga synpunkter på kommitténs förslag om valbarhet och folkbokföring (kapitel 9).

Statskontoret tillstyrker i huvudsak betänkandets förslag om reformer av valsedelssystemet. Förslagen är välmotiverade utifrån de problem som kommittén beskriver. Statskontoret bedömer att förslagen kan bidra till ett mer ändamålsenligt valsedelssystem genom att valsäkerheten stärks samtidigt som statens kostnader minskar.

Statskontoret lämnar dock synpunkter på tre områden: ställningstagandet om valsedelns utformning, kompensationen till valadministrationen och tidplanen för genomförandet.

Kommittén borde redovisa sitt vägval redan i delbetänkandet

Enligt kommittédirektivet ska kommittén ta ställning till om systemet med partispecifika valsedlar bör reformeras alternativt avskaffas och ersättas med ett system med gemensamma eller neutrala valsedlar. Genom att redan i delbetänkandet lägga fram förslag som är anpassade till det nuvarande systemet med partispecifika valsedlar har kommittén i praktiken uteslutit möjligheten att i slutbetänkandet föreslå ett system med gemensamma eller neutrala valsedlar. Men kommittén uppger att de kommer att ta ställning till frågor om valsedelns utformning först i slutbetänkandet. Statskontoret ställer sig frågande till varför kommittén inte redan vid presentationen av sina förslag tydliggör vilket vägval den gjort.

Viktigt att kostnadsberäkningarna är korrekta så att kommunerna kan kompenseras fullt ut för sitt utökade åtagande

Kommitténs förslag att valadministrationen tar över ansvaret för distribution av alla valsedlar innebär en omfördelning av administrativa uppgifter där kommunernas åtagande ökar. Statskontoret anser att omfördelningen är motiverad, men vill betona vikten av att kommunerna kompenseras fullt ut i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen.

Det är dock oklart hur kommittén har beräknat kostnadsökningarna, vilket gör det svårt att bedöma om den angivna summan är rimlig. Det framgår till exempel inte vilka metoder som har använts vid beräkningarna och hur kostnaderna ska fördelas

mellan kommunerna utifrån att vissa kommuner påverkas mer än andra av förslagen. Statskontoret anser att en mer detaljerad konsekvensbeskrivning, inklusive beräkningsmetoder och fördelningsprinciper, bör tas fram och redovisas innan förslagen träder i kraft. Det behöver också framgå hur kommunerna ska kompenseras och via vilka styrmedel, eftersom det har betydelse för kommunerna.

Tidplanen för genomförandet av förslagen förutsätter tidiga förberedelser och formella uppdrag

Statskontoret bedömer att den tvååriga tidplanen är genomförbar, men att den förutsätter att förberedelserna inleds omgående – i vissa fall redan innan riksdagen har fattat beslut. Statskontoret vill betona att följande åtgärder kräver tillräcklig ledtid:

- Upphandling eller utveckling av det digitala systemet för stödförklaringar
- Utbildning av röstmottagare och valnämnder i det nya systemet
- Informationsinsatser riktade till partier, kandidater och väljare
- Anpassning av Valmyndighetens interna processer och it-system

Det mest tidskritiska momentet är det digitala systemet för stödförklaringar. Statskontoret delar därför kommitténs bedömning att förberedelserna behöver inledas redan innan riksdagen har fattat beslut för att tidplanen ska hålla. Statskontoret vill dock understryka att ett sådant arbete förutsätter ett formellt regeringsuppdrag och tillräckliga medel redan i ett tidigt skede. Annars riskerar Valmyndigheten att agera utan tydligt mandat eller finansiering.

I detta ärende har avdelningschef Peter Kvist beslutat. Utredare Sanna Kyhlbäck har varit föredragande. I beredningen har också enhetschef Hanna André, deltagit.

Datum: 2026-05-12

.....
Beslutande	Föredragande
Namnförtydligande	Namnförtydligande

Denna handling har beslutats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.